

DE STERREN VAN DE HEMEL

Thé Lau

De sterren van
de hemel

Lebowski Publishers, Amsterdam 2014

Eerste druk: maart 2000
Tweede druk: juli 2000
Derde druk: juni 2014

© Thé Lau, 2000/2014
© Lebowski Publishers, Amsterdam 2014
Omslagontwerp: Dog and Pony
Foto omslag: © Danila Bilek
Typografie: Perfect Service, Schoonhoven

ISBN 978 90 488 2137 2
ISBN 978 90 488 2138 9 (e-book)
NUR 301

www.lebowskipublishers.nl

Lebowski Publishers is een imprint van Dutch Media Books bv

Voor Marijke

INHOUD

De mongool	9
Charly Circus	21
Sony san	59
Magnus	73
Jazz	115
Kruis van verdienste	121
Stella	145

DE MONGOOL

Ik sluit mijn ogen en luister. Achterovergeleund tegen de witgeschilderde latten van de tuinbank. Mijn achterhoofd raakt de witte achtermuur van het café. Het is mei 1974.

Ik hoor hoe de lentewind ritselt in de sering die aan de muur is vastgespijkerd. Met oude, roestige spijkers. De muur voelt koel aan.

Ik heb het boek op mijn schoot net dichtgeslagen. William Faulkner, *The Sound and the Fury*. Penguin-uitgave. In Amsterdam gekocht, in de Bijenkorf. Het is een moeilijk boek, maar ik ben vastbesloten het uit te lezen. Ik betast de kaft en wacht, met gesloten ogen.

In gedachten zie ik de rododendrons aan de andere kant van het terras. Waar ik me als kleine jongen onder verstopte, in de verwachting dat mijn ouders – die binnen in het dorpscafé zaten, zoals meestal op zondagmiddag – mij zouden komen zoeken.

Soms gebeurde dat ook wel, bij wijze van spel. Meestal was mijn vader degene die meespeelde, ondanks – of juist dank zij – de vele jenevers die hij had gedronken best enthousiast, zij het onvast.

Ik merk dat ik in rijm begin te denken. Een recente tic, die snel moet worden uitgebannen. Hiervoor was er de drang elk woord omgekeerd te willen uitspreken. Zinloos, tijdverspillend. En om gek van te worden.

Ik ben zeventien jaar oud, en ik wacht op mijn huiswerk-vriend.

Ik hoor het knarsende geluid van voetstappen op het grind en sla mijn ogen op. Het is niet mijn vriend die ik zie, tegen de zon in.

Een vrouw loopt met twee boodschappentassen over het terras, voor de rododendrons langs. Een donkere gestalte, met op de achtergrond de roze bloesems in de struiken. Ze loopt een beetje slingerend, haar hakken schrapen over het grind.

Ze is zwanger, zie ik, haar buik steekt ver vooruit en haar figuur werpt een vreemde schaduw over het grind. Als de vervorming door een lachspiegel, zij het dat er geen sprake is van een karikatuur.

Ze is Antilliaans of Surinaams, donker in elk geval.

In het voorbijgaan grijnst ze naar me. Met stralend witte tanden. Als ik beter kijk zie ik dat ze lacht, met de milde oogopslag van de aanstaande moeder. Trots draagt ze haar buik voor zich uit en ze lacht naar me. Een gouden kruisje bungelt glanzend op haar borst.

Ik verroer me niet, niets dan een flauwe glimlach en een hoofdknik. Zelf heb ik een onregelmatig gebit. Bovendien ben ik slordig gekleed, in een spijkerbroek die toevallig over de stoel in mijn kamer hing – hoewel, toevallig, het toeval duurt al drie maanden -en een trui. Welke trui wist ik niet toen ik hem aantrok. Nu des te beter, oog in oog met de vrouw. Het vod, denk ik en vouw mijn armen langzaam voor mijn borst. De vrouw lacht opnieuw.

Dan loopt ze verder en als ze om de hoek verdwenen is sluit ik mijn ogen weer en betast de kaft van mijn boek. Dat is in elk geval niet slordig, dat boek, en dat ik juist dát boek lees.

Ik wil mijn ogen opnieuw openen als ik voel dat het zonlicht wordt onderbroken door een schaduw die over me heen glijdt. Ditmaal heb ik geen geluid gehoord.

'Hai,' zegt mijn huiswerkviend. 'Huiswerk klaar?' 'Hai.' Ik antwoord zonder mijn ogen te openen. Koppig, terugdenkend aan de rijmtic. 'Achthonderd regels Homerus.' Mijn vriend knikt. 'Negenhonderd,' zegt hij. 'Honderd meer.'

*

Ik speel biljart met mijn huiswerkviend.

Zonlicht schijnt fel op de biljarttafel en ik speel niet goed. Mijn armen en schouders voelen stijf aan en mijn afstoot is stug. De ballen lijken telkens lelijk en vijandig stil te vallen. De flonkering van de zon erop is vijandig. Lelijk. Toch lijkt het of ik steeds de lentebries door de sering hoor ritselen en het licht van de lente op de biljartballen kaatst.

Bij wijze van contrast ben ik me voortdurend bewust van de lucht van verschaald bier en sigarenrook die in het vertrek hangt. De geur van gisteravond, die ik nooit zou hebben opgemerkt als ik goed speelde.

We zijn met zijn vieren in café-restaurant De Vier Klaveren. Mijn vriend en ik, de barkeeper, en de andere jongen.

De jongen staat bij de jukebox. Telkens stopt hij er een munt in en kiest dan een plaatje uit. Single-play, vinyl.

De zon kleurt zijn dunne haar rossig blond en maakt het bijna lichtgevend. Zijn mond hangt half open en met zijn hoofd gekanteld luistert hij naar de muziek. Hij lijkt scheel te zijn maar hij is niet scheel. Zijn ogen staan een tikje scheef en dragen een schittering – alsof hij beneveld is. Hij kwijlt een beetje en beweegt onhandig met zijn armen op de maat van de muziek – the Beatles, *'Twist and shout*, telkens opnieuw.

Met zijn hele lichaam beweegt hij, in het lentelicht dat door de ramen naar binnen stroomt. Gekleed in kleren die anderen hem hebben aangetrokken. Componenten van verschillende trainingspakken. Geen dure merken. Alleen zijn schoenen, die zijn van Adidas.

Onhandig bewegend, motorisch in de war, maar muzikaal. Dat kun je zien, hij heeft een onmiskenbaar muzikaal gevoel.

Ik draai me om en kijk naar de biljarttafel. Mijn huiswerk-vriend krijgt een verzamelstoot en speelt die goed. De ballen rollen afgemeten naar de hoek en komen vlak bij elkaar tot stilstand.

Ik ga zitten, wetend dat het een poos zal duren voor ik weer kan spelen. Ik kijk naar de jongen bij de jukebox. Zie nu pas wie hij is, dat ik hem ken.

Hij komt van de inrichting in het dorp, hij is 'debiel'. Syndroom van Down. Zo stond het in de krant. Het zag er in druk even onheilspellend uit als... als de gebochelde van de Notre Dame. Alleen heeft die nooit echt bestaan.

De jongen wel. Zijn naam ken ik niet, maar ik heb hem vaak gezien. In de bus terug naar het dorp. Ik kom dan uit school – waar de mongool vandaan komt weet ik niet. Maar hij komt wel eens naast me zitten. Hij wil dan tegen me aan kruipen, of op een andere manier contact zoeken, hij lacht voortdurend. Dat hij me aanraakt vind ik eng, hoewel ik het wel toelaat. Waarom heb ik nooit zijn naam gevraagd?

Ik bekijk hem beter – met medelijden, en iets van angst. En met een mengsel van geruststelling en jaloezie. Geruststelling omdat ikzelf niet gehandicapt ben, jaloezie omdat de jongen dichter bij de oorsprong lijkt te leven. *De oorsprong.*

Ik bekijk hem nu aandachtig. Hij gaat met heel zijn wezen op in de muziek.

Het is dezelfde jongen die altijd met vier anderen naar de repetities van mijn schoolband komt, in de dorpsgymzaal. Dan zitten ze op een bank langs de muur en zwiepen gevijven heen en weer op de maat van de muziek. Ik had eens een joint gerookt, vóór zo'n repetitie, en ik weet nog hoe bizar ze er toen uitzagen, heen en weer slingerend op die gybank. Met hun misvormde gezichten, hun schitterende ogen, hun halfgeopende monden. Hun totale overgave aan de muziek. En wij zijn zeker niet zo goed als the Beatles. We komen niet in de buurt. En van de donkere bron hebben wij al helemaal geen besef. De katoenvelden, de gospel. De blues.

Ik wend mijn hoofd af. Ik kijk weer naar de biljarttafel. Mijn huiswerkvriend bouwt aan zijn serie – hij maakt weer een prachtige verzamelstoot, een trekstoot, amortisé, de tweede bal loopt het hele biljart rond. De barkeeper poetst glazen en ik hoor de scharnieren van de buitendeur piepen. Ik hoor luide stemmen, die schel contrasteren met de lentelucht die van buiten mee naar binnen zwiert, vermengd met een melange van vreemde parfums. Zwarte, zoete bloesem. Drukend op de lucht. Zelfs de sigarenlucht van de avond ervoor wordt erdoor weggedrongen. Amsterdamse stemmen, diep vanuit de keel, en vervolgens door de neus gesproken. Ik vang wat woorden op – *vis... Texel... gezellig... gein...*

Ik begin ongedurig mijn keu te krijten. Ik heb nog amper een punt gemaakt en het vlees om mijn duimnagel vertoont al een blauw randje, ik kijk er met afkeer naar. Van het vele krijten, dat randje.

Het gezelschap, ongeveer tien mensen, neemt plaats aan een tafel pal naast het biljart. De mannen trekken hun jacks uit en hebben shirts met korte mouwen aan. Bonte kleuren. De vrouwen zijn gepermanent, gekleursoepeld en dragen lelijke bloemetjesjurken. Wel zwaar gedecolleteerd, als daar aanlei-

ding toe is. Dat vind ik een pluspunt, als jongen van zeven-tien.

Net als ik er wat beter naar wil kijken, hoor ik de stem van mijn vriend. 'Jouw beurt.' Hij klinkt teleurgesteld en loopt naar het scorebord. Ik zie dat hij niet meer dan tien caramboles bijtelt, een meevaller, maar hij heeft wel een onmogelijk figuur laten liggen.

Ik krijt de top van mijn keu en overweeg hoe ik de bal moet spelen, en wat er zal blijven liggen als ik mis. Ik besluit tot de moeilijke oplossing. Als ik mis blijft er een prachtige bal voor mijn vriend liggen, als ik hem maak een mogelijkheid om in een enkele beurt langszij te komen.

Ik leg aan, nadat ik eerst nog eens naar de jongen bij de jukebox heb gekeken.

Kennelijk voelt hij mijn blik. Hij grijnst aanmoedigend naar me, zo lijkt het.

'Vijf bier, drie bessen en twee Bacardi-cola.' De stem van een van de mannen schalt door het café, net terwijl ik afstoot. Het lijkt nog even alsof het goed zal gaan, maar ik heb te hard gespeeld en de ballen klossen in het midden van de tafel met wat het naarste geluid voor een biljarter is. Vooral na een vocale interruptie als zojuist.

Nadat ik snel de ravage die blijft liggen in ogenschouw heb genomen loop ik naar mijn stoel, ga zitten en kijk boos naar het stadse gezelschap.

Mijn blik wordt niet opgemerkt.

*

Een van de dames, met een zwaar decolleté en een blondpaars kleurpermanent – als zoiets bestaat – kijkt om. Ze ziet ons niet, maar wel de jongen bij de jukebox. Terwijl haar ge-

zelschap druk doorpraat – *Texel, gein, vis, gezellig* – staart ze gefascineerd naar de mongool. Die voelt haar blik en kijkt terug.

Het is een magisch moment – de vrouw, de mongool en hoe hun blikken kruisen – alsof je in een ontstijging wordt meegesleept.

De vrouw heft een zwaarberingde vinger, met van dat foute klatergoud, en wenkt de jongen. 'Kom jij eens hier, schatje.' Ze lacht koket. Ze zet haar borst op.

De jongen kijkt naar de vrouw, onbeweeglijk. Hij is gestopt met zijn bewegingen.

De plaat is ook gestopt.

Ik kijk weer naar de vrouw.

Ze wenkt opnieuw, met een lange, zilverwitgelakte wijsvingernagel. 'Moppie, kom eens hier.' Ze heeft een scherpe stem.

Ik kijk toe, mijn keu krijtend. Met samengeperste lippen.

De mond van de jongen plooit zich in een lach, toch lijkt hij te aarzelen alvorens hij langzaam op de vrouw toeloopt.

De vrouw blijft wenken, met die beringde wijsvinger.

Ik denk niet meer aan biljarten. Ik wil zien wat er zal gebeuren.

Ik reageer dan ook geïrriteerd als ik de stem van mijn vriend hoor. 'Jouw beurt.'

Ik kijk naar de tafel. Er ligt een prachtige bal, een simpele driehoek met mogelijkheid tot overhouden. Ik mis, bijna met opzet, ga weer zitten, en kijk.

De jongen staat nu naast de stoel van de vrouw.

'Wat vinden jullie van mijn kleine schat?' roept ze tegen het gezelschap.

Ze barsten in lachen uit.

'Wat is hij mooi, Sjaan.'

'Een lekker ding, wat vind jij, Joop, hè, geile?'

De man Joop kijkt naar de jongen. 'Mooie vangst, Sjaan, pak 'm beet en lurk eraan.'

Ook al een rijmtic, daar.

Het gelach bereikt een oorverdovend volume.

'Jullie moeten hem eigenlijk niet zo in de maling nemen,' zegt een van vrouwen.

'Ach wat, Joke, we maken een dol.'

'Effe lachen,' zegt Joop, de geile.

De jongen staat er onzeker lachend bij. Maar hij heeft de aandacht, en dat geeft hem zichtbaar een goed gevoel. Zijn lach wordt breder. Hij zegt iets, ongearticuleerd en onverstaanbaar.

De vrouw neemt niet eens de moeite om te doen alsof ze luistert. 'Kom eens een beetje dichterbij, schat, toe maar, ik doe je niks,' zegt ze en knipoogt naar de visclub.

Ik zie het duidelijk en word steeds bozer, maar ik doe of zeg niets. Ik wacht af, werktuiglijk krijt ik mijn keu.

De jongen komt nog een stap dichterbij.

Hij is nu binnen het bereik van de armen van de vrouw. Die strekt haar arm uit en begint zijn hals te aaien. Ze tuit haar lippen en maakt mjum-mjum- en kusgeluidjes.

Haar gezelschap buldert het weer uit van het lachen.

Haar ogen flirten, met goedkope rommel opgemaakt, hoewel, meer waarschijnlijk goedkoop opgemaakt met dure rommel. Het puntje van haar tong steekt uit haar mond.

Ik geloof mijn ogen niet.

'Lekkertje,' zegt ze flemend.

Ik wacht af. Vroeg of laat moet ik iets doen of zeggen. De biljartpartij ben ik vergeten, en als ik weer 'jouw beurt' hoor maak ik een afwerend gebaar. Dat kun je eigenlijk niet doen volgens de biljart-etiquette, dus draai ik me om naar mijn

vriend om me te excuseren. Ik zie dat hij ook naar het tafereel kijkt, even gefascineerd en even kwaad als ikzelf.

Kwaad, dat weet ik niet.

'Zo'n lekker joch, je moet hem op schoot nemen, Sjaan, schat!' roept een van de mannen. Arie heet deze, weet ik inmiddels.

'Ja, ja! Op schoot!' Ze willen het allemaal meemaken.

Sjaan wordt nu onzeker, zie ik, maar de jongen heeft het begrepen en gaat voorzichtig bij de vrouw op schoot zitten, vlijt zijn hoofd tegen haar gedecolleteerde borst en slaat zijn armen om haar heen, net zoals hij bij mij in de bus deed. Aarzelend strijkt Sjaan door zijn haar.

Ik kijk toe, me de busrit weer tot in elk detail herinnerend. Zijn zachte, zweterige handen om me heen. Zijn hoofd op mijn borst. Zijn kwijlende adem op mijn gezicht. Als een len-tebries zo teder.

Wonderbaarlijk verlicht de zon, binnenstromend door de ramen, hen beiden. Plotseling, als in scène gezet door een groot regisseur. Zijn doorschijnende haar, haar cosmetische kapsel.

En haar handen, strelend over zijn hoofd, zien er in dit licht uit als heksenklauwen. Met op metaal lijkende nagels.

Ik heb nog altijd mijn keu vast en krijgt mechanisch de pommerans. Mijn handen zijn zweterig, klam. Ik denk aan de god die alle mensen beschermt, ik krijt en kijk toe.

De jongen heeft de vrouw nu losgelaten. Hij is rechtop gaan zitten en wijst op zijn wang.

'Hij wil dat je hem een zontje geeft!' roept Arie.

Uit mijn ooghoek zie ik de vrouw Joke haar hoofd schudden, maar ze zegt niets.

'Waar wacht je op, Sjaan, schat?' roept Joop. 'Die geile wil dat je hem zoent!'

De jongen wijst nog steeds op zijn wang en knikt enthousiast.

De vrouw Sjaan kijkt nu in lichte paniek om zich heen, ze wil niet. Het is mooi geweest.

Maar ze vindt geen bijval, van alle kanten wordt ze gesommeerd de jongen te zoenen.

'As je A zegt mot je ook B kenne zeggen,' zegt Arie.

Langzaam en met zichtbare afkeer buigt ze zich naar de jongen over en geeft hem een minuscuul kusje op zijn wang.

De jongen maakt een geluid van welbehagen.

Maar het gezelschap is niet tevreden.

'Als je je kerel ook zo pakt zit ie morgen bij de hoeren,' zegt een vrouw. Hoe ze heet weet ik niet, maar ze is platinablond en heeft een dure boezem. Tot aan de tepelhof bloot en behangen met goud.

Van alle kanten wordt Sjaan bevolen de jongen op zijn mond te zoenen. In het zonlicht zie ik dat haar voorhoofd begint te zweten, kleine, schitterende druppeltjes die zienderogen in aantal toenemen. Ze zit verstart op haar stoel en houdt haar armen krampachtig gestrekt langs haar lichaam, terwijl de jongen met zijn onderlichaam op haar schoot begint te bewegen.

'Hij wil wel,' zegt Arie.

Het gelach bereikt een hoogtepunt.

Dan staat de jongen plotseling op en maakt een gebaar. Wacht hier, lijkt hij te willen zeggen. Vervolgens loopt hij, steeds omkijkend, naar de jukebox in de hoek van de zaal. Hij stopt er een muntje in. Als het intro van *'Twist and shout'* uit de speaker klinkt loopt hij naar het midden van de zaal, wenkt de vrouw en gaat in danshouding staan, zijn rechterarm klaar om die op de heup van zijn partner te leggen, zijn linkerarm uitgestrekt.

De vrouw Sjaan kijkt wanhopig naar haar gezelschap, maar dat kent geen mededogen.

'Voetjes van de vloer!'

'Niet zeiken.'

Ze staat wankel op en loopt langzaam naar de jongen toe. Het zonlicht volgt haar op haar korte, eenzame tocht.

Onder bulderend gelach en rauwe aanmoedigingskreten begint de jongen met haar te dansen, midden in de zaal, die nu een grote lege vlakke lijkt. In zijn armen blijft haar bovenlichaam bijna onbeweeglijk en bewegen haar ledematen housterig tegen de maat van de muziek in.

'Twist and shout,' zingen the Beatles.

Het slotakkoord komt als een verlossing. Ze maakt zich los uit de armen van de jongen en loopt wankelend maar snel terug naar haar stoel. Met een zucht ploft ze neer.

Joop, de geile, heeft besloten dat de pret voorbij is en vraagt de rekening.

De jongen staat nog steeds midden in de zaal, een grijns op zijn gezicht.

De visclub verlaat het café. Sjaan sluit de rij. Met gebogen hoofd en zonder om te kijken loopt ze naar buiten, ze vergeet de deur achter zich dicht te doen.

De mongool loopt naar de deur en doet die zachtjes achter haar dicht.

We willen weer gaan biljarten, maar op dat moment begint de klok te zoemen. We kijken elkaar aan en zetten de keus terug in het rek.

Mijn huiswerkvriend legt de ballen op de klok. Het zoemen stopt.

We rekenen af en gaan naar buiten.

*

Op het terras staan we even stil. Vanuit het café klinkt het weer: *'Twist and shout...'*

'Duizend verzen meer,' zegt mijn huiswerkvriend en wijst met zijn duim naar achter, waar de mongool weer danst. Alleen.

'Onverzadigd, maar tevreden,' zeg ik.

Mijn huiswerkvriend knikt en we lopen weg. Het zonlicht in.